

Ս'ետաղներու մեծ մասը առանց բաղադրութեան ալ՝ աւելի պնդութիւն ու առաձգականութիւն կ'առնուն թէ որ ցուրտ ծեծուելու ըզան : Վիւրին փորձ մը ըսենք՝ որով ծեծելու ազդեցութիւնը կ'իմացուի : Պղնձի երկու թիթեղ առ , և մէկը պաղ պաղ սալի՝ վրայ ծե-

ծէ . ետքը ծռէ զանոնք . թէ որ ծռելէն ետեւ ինքիբեանուն թողուս , ծեծուածը նորէն գրեթէ իր առջի վիճակը կը դառնայ . իսկ մէկալը ինչպէս որ կորցուցիր՝ անանկ կը մնայ :

Կը շարունակուի :

Ժ Ա Մ Ա Ն Ա Կ Ա Կ Ի Ց Դ Է Պ Ք

Հիմնական Արեւելեան պատերազմը : (Տես երես 223)

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ

1. Ռուսաց կայսրը այսպիսի յայտարարութիւն մը կ'ընէ . Ռուսաստան պատերազմի գըր-գըռուեցաւ . իրեն ուրիշ բան չմնար ընելու՝ բայց եթէ զէնքերը ձեռք առնէ , որպէս զի օսմանեան դաշինքը գաշնադրութիւնները պահելու բռնադատէ և անկէջ հատուցումն առնէ այն փնտններուն , որ ինքը մեղի տուաւ՝ մեր ըրած չափաւորեալ խնդիրքներուն ու արեւելքի յունագաւան կրօնից պաշտպանութեան համար մեր տարած խնամքներուն դէմ :
- Տաճիկները կը յարձակին Ճիւրճեւոյի վըրայ , բայց Ռուսերը կը վանեն զանոնք :
2. Անգղիոյ ու Գաղղիոյ նաւատորմիւր Վոսփոր կը մտնէ . (տես 18 հոկտ .) :
- Տաճիկները Գանուբը կ'անցնին Գոգուր-քանի քովերը , որ Ռուսաշուքի ու Սիլիստրիի մէջերը կ'իյնայ , և կ'ամրանան Վալաքիոյ Օլդէնիճա գեղին մէջ , որ Պոսդըէէն 16 փարսախ հեռու է :
4. Ռուսերը կը յարձակին Տաճկաց Օլդէնիճա յայի մօտ կանգնած պատնէշներուն վրայ , բայց կը բռնադատուին եւս դառնալու : — Ետեւ օրերը դարձեալ կը շարունակէ պատերազմը , և 12ին Տաճիկները իրենք իրենցմէ պատնէշները օգ հանելէն ետքը՝ Գանուբի աջակողմեան ափանց վրայ կը քաշուին :
5. Երովայնի զինուորութեան գլխաւորները կ'իմացնեն Վոստանդնուպոլիս հաստատուած ռուս վաճառականներուն , որ 15 օրուան միջոցէն ետքը՝ ամէն ռուսի դրօշակով գրաւուած նաւերը արքունիք պիտի դրաւուին :
6. Ռուսաստանի մաքսատանց պաշտօնէայն վըճիռ մը կը հանէ . Ռուսաց նաւահանգիստներուն մէջ գանձուած բոլոր Տաճիկի նաւերը՝ կրնան առանց արգելքի մը ինչուան նոյեմբերի 22 դուրս ելլել : Իսկ չեզոք կեցող ազգաց վաճառականական նաւերուն գալով՝ անոնք կռուին աստեւ ալ Ռուսաստանի կողմէնէ ազատութիւն ունին :

1 ՏՃ . Էօր :

8. Ռուսաստանի կայսրը այս հրովարտակը (տես) կը հանէ . Վալաքիոյ ու Մուլտաիոյ հոսքոտարները իրենց իշխանութենէն հրաժարելով՝ այս աշխարհքներուն խնամակալութիւնը յանձնուած է ռուս օգնական պատերազմի Պոստպերկ զօրավարին , ընդ վերատեսչութեամբ Կորչաքով սպարապետ իշխանին :
10. Աւստրիոյ գահերէց դեռպան Բրոքէշ-Օսգըն պարոնը հետեւեալ ծանուցումը կ'ընէ Գերմանիոյ Գաշնակցութեան . Աւստրիա , որ հաստատ միտքը դրած է Դրան ու Ռուսաստանի մէջ ելած կռուոյն մէջ չմտնելու՝ ինչուան որ կայսերութեան անձնական օգտին դէմ փնտա մը չըլայ , ոչ պատերազմող կողմերուն , ոչ Եւրոպայի ուրիշ մեծագոյն տէրութիւններուն բռնած ընթացքէն պատճառներ տեսաւ որ իր զինուորական ուժը աւելցնէ : Ռուսի իր զօրքին ամբողջութիւնն որ հրամայած էր քիչցնելու՝ մասամբ պիտի կատարուի , որով Աւստրիոյ կայսերական ու թագաւորական կառավարութիւնը բոլոր աշխարհքիս գրաւական մը պիտի տայ ոչ միայն իրեն առանձին խաղաղասէր տրամադրութիւններուն վրայ , այլ և ասով պիտի իմացնէ թէ ինքը յոյս ունի որ երկու մերձաւոր տէրութեանց մէջ ելած կռիւր խաղաղութեամբ լմննայ : Ի վերայ այս ամենայնի երբոր հարկ ըլլայ Աւստրիոյ որ իր մեծ շահերը ապահովցնէ՝ թէ իբրեւ եւրոպական տէրութիւն մը և թէ իբրեւ Գերմանիոյ Գաշնակից տէրութիւններէն մէկը , կայսերական ու թագաւորական կառավարութիւնը պատրաստ է շուտով ու ազդուութեամբ դործելու : Աւստրիոյ գաշինքը իր խաղաղութիւն ուղեւ Քաղաքավարութիւնը պիտի պահէ ու միշտ պիտի ջանայ որ այս տեղական կրակը ամենեւին չտարածուի , և Բարիզու ու Վիտրայի արքունիքներուն հետ միաբանած՝ այս կռիւր խաղաղութեամբ լմնցնելու միջոցները պիտի փնտռէ , ինչպէս որ ինչուան հիմա կ'ընէր : — Բրուսիոյ Գերմանական Գաշնակցութեան համար ունեցած դեսպանը կը յայտնէ թէ Բրուսիոյ թագաւորական կառավարութիւնն ալ գաշնակից

տալու ծանուցագրի մը ձևը, ու կը ծանուցանէ որ ՊՈԼ կոմիտէն խնդիրքովը որոշուեց Վեննայի նոր ծանուցագիրը կոտականելու պղծա խրքելու, խորհրդակցելով թեան ամէն անդամներէն ստորագրուած . (Տ . 28) :

26. Ռուսաց զորքը, որուն գլուխն էր Անտրոնի-
քով տեղակալ զորապետ Իշխանը, Ախուրց-
խայի քով կը յաղթեն Ալի Ռիզա փաշային
զորքին։ (Տէս 18)։

28 . Թագաւորին անուամբ՝ պաշտօնէից գահէ-
րէց Մանգայֆֆէլ իշխանը կը բանայ բրու-
սիական սենեակները : Բացման ճառին մէջ՝
ուրիշ բաներու հետ այս ալ աւելցուց իշխա-
նը . կառավարութիւնը չուզեր ու չկրնար
ալ ծածկել՝ որ կասկած ունի թէ Արեւելքի
շփոթութիւններուն պատճառաւ Եւրոպայի
խաղաղութիւնը պիտի վերնայ , որ ինչուան
հիմա շատ լաւ պահուած էր : Ի վերայ այսոր
ամենայնի կառավարութիւնը վստահ աչքով
մը կը նայի ապառնիկն վրայ : Բրուսիա իր
ուժին վրայ յեցած , ինչպէս ինչուան հիմա
կ'ընէր՝ այսպէս ասկէ ետքն ալ պիտի ջանայ
խաղաղութեան ու չափաւորութեան կողմը
բռնելու , անխախտ ու միանգամայն անկողմնա-
սէր կերպով մը խօսելով : Բայց ինչ կերպ
ալ որ առնելու ըլլան ժամանակիս գիպուած-
ները , թագաւորին կառավարութիւնը իրեն
հաստատուն կանոն պիտի բռնէ ժողովրդեան
շահը , որն ու թագաւորութեան շահն հետ
նոյն է , որ և ինչէ ջանք ու գործողութիւն
որ հարկ օլլայ ընելու իրեն կողմանէ :

Գաղղիոյ արտաքին գործոց պաշտօնէայն
հրահանգ՝ մը կը խաւարէ Պարակէ տ' Իլիէ
ջորավարին, գեսպան Գաղղիոյ 'ի Կոստան-
դնուպոլիս. ասոր մէջ կը գնէ այն խորհուրդ-
ներն որ ուրիշ գաշնակից տէրութեանց պա-
տուիրակներուն հետ միատեղ՝ Սուլդանին
պաշտօնէիցը պիտի հաղորդէ : Կը յանձնէ
դարձեալ ջորավարին որ առաջարկէ հաշտու-
թեան նորէն փորձեր րնելու :

30. Ռուսի 6 նաւով նաւախումբ մը, որուն կը հրամայէր Նաչիմով ծովակալն փոխանորդը. Սև ծովին ասիական ափունքներուն քով բռնորովին կը փճացընէ Տաճկի նաւատորմին մէկ խումբը, որ 13 նաւէ կազմուած էր ու Սինոպի դիմաց խաբխխ նետած կը կենար. նաւերէն մէկ մասը կ'ընկղմի, մէկալ մասն ալ օդ կ'ելլէ. 4,000 Տաճիկ կը մեռնին. ծովակալ Օսման փաշան կը վերաւորուի ու գերի կը բռնուի. Սինոպի մէկ մասը բոլոր կրակով կ'արի :

Պոստպերկ զօրավարը, որ Դանուբեան իշխանութիւններուն արտաքոյ կարգի լիազօր տեսուչ գրուեցաւ Ռուսերէն, Մոլտաւիոյ Եւա մայրաքաղաքը կը հասնի. (§. 8) :

1 97. Envoyé.

2 Բանակի մէջ կեդրոն կ'ըսուի՝ երկու թևերուն մէջ եղած զօրաց գունդերը :

3 97. Chargé d'affaires.

1. 47. Instruction.